



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
Εθνικόν και Καποδιστριακόν  
Πανεπιστήμιον Αθηνών

# Βιβλική Αρχαιολογία - Θεσμολογία

Ενότητα 3.1: Θεσμολογία

Θωμάς Μαυρομούστακος

Θεολογική Σχολή

Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας

# ΘΕΣΜΟΛΟΓΙΑ

ΟΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΚΟΥ  
ΙΣΡΑΗΛ

# ΤΟ ΙΕΡΑΤΕΙΟ



1



# ΟΙ ΛΕΥΙΤΕΣ



2



# ΟΙ ΛΕΥΙΤΕΣ [2]

- ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΦΥΛΗΣ ΤΟΥ ΛΕΥΙ ΚΑΙ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΙΚΟ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒ.
- ΛΕΥΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΡΟΣΗΛΩΜΕΝΟ - ΑΦΟΣΙΩΜΕΝΟ ΣΕ ΚΑΤΙ, ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΔΩ ΣΤΟΝ ΘΕΟ.
- ΣΥΝΕΡΓΟΙ ΤΩΝ ΙΕΡΕΩΝ, ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΤΑΝ ΟΜΩΣ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ ΘΥΣΙΕΣ. ΑΝ ΤΟ ΕΚΑΝΑΝ ΕΘΑΝΑΤΩΝΟΝΤΑΝ.

## ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ:

- ΜΕΤΕΦΕΡΑΝ ΤΗΝ ΚΙΒΩΤΟ
- ΚΑΘΑΡΙΖΑΝ ΤΟΝ ΝΑΟ
- ΕΓΔΕΡΝΑΝ ΤΑ ΣΦΑΓΙΑΣΘΕΝΤΑ ΖΩΑ
- ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΑΝ ΤΗΝ ΑΝΑΙΚΑΚΤΗ ΘΥΣΙΑ
- ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΖΑΝ ΤΟΥΣ ΑΡΤΟΥΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ
- ΤΗΡΗΞΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΗΣΥΧΙΑΣ
- ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΝΑΟ
- ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟΝ ΧΟΡΟ ΤΟΥ ΝΑΟΥ
- ΑΦΙΕΡΩΝΟΝΤΑΝ ΣΤΟΝ ΘΕΟ ΑΝΤΙ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΤΟΚΩΝ



# ΟΙ ΛΕΥΙΤΕΣ [3]

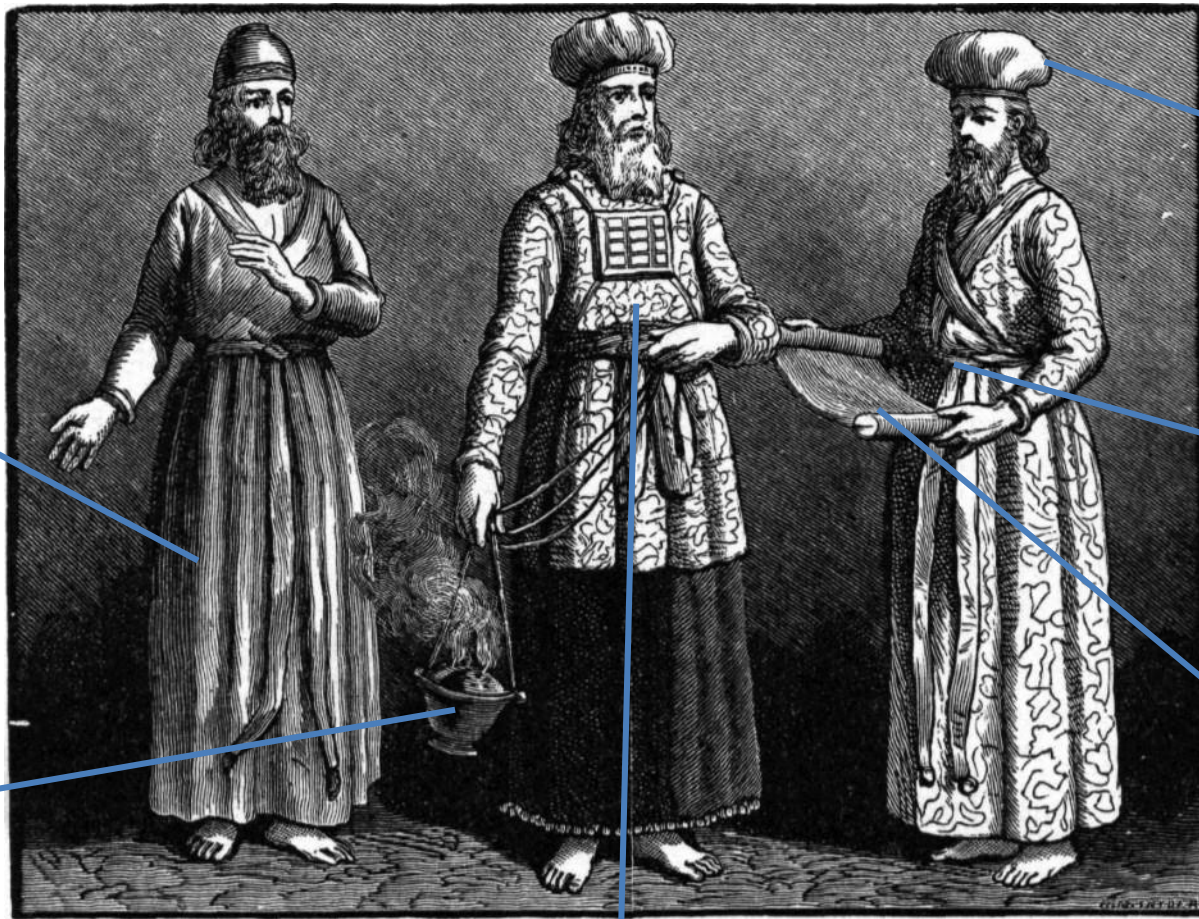
- ΤΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥ.  
ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕ:
  - Α. ΡΑΝΤΙΣΜΑ ΜΕ ΝΕΡΟ
  - Β. ΚΟΥΡΑ
  - Γ. ΠΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
  - Δ. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΘΥΣΙΑΣ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΞΙΛΑΣΜΟΥ
- 22-24 ΤΑΞΕΙΣ.
- ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΘΕ ΤΑΞΗΣ ΜΕ ΚΛΗΡΟ.
- ΑΠΑΛΛΑΣΣΟΝΤΑΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ.
- ΛΑΜΒΑΝΑΝ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΕΚΑΤΗΣ (1/10 ΤΗΣ ΣΥΓΚΟΜΙΔΗΣ Η ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΠΟΥ ΔΙΔΟΝΤΑΝ ΣΤΟΝ ΝΑΟ ΑΝΑ ΤΡΙΕΤΙΑ).
- ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΠΩΛΕΣΑΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 1Ο ΑΙΩΝΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΩΣ ΑΟΙΔΟΙ ΚΑΙ ΦΥΛΑΚΕΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΜΗ ΕΧΟΝΤΑΣ ΚΑΜΜΙΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΜΕ ΤΟ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΟ ΤΩΝ ΘΥΣΙΩΝ.



# Ο ΙΕΡΕΑΣ

ΠΟΔΗΡΗΣ  
ΧΙΤΩΝΑΣ.  
ΛΙΝΟΣ.  
ΛΕΥΚΟΣ.  
ΣΥΜΒΟΛΙΖΕ  
ΤΗΝ  
ΚΑΘΑΡΟΤΗΤΑ  
ΤΟΥ

ΘΥΜΙΑΤΟ



ΚΑΛΥΜΜΑ  
ΣΤΟ  
ΚΕΦΑΛΙ  
ΛΕΥΚΟΥ  
ΧΡΩΜΑΤΟΣ

ΠΕΡΙΖΩΜΑ.  
ΧΡΩΜΑ  
ΛΕΥΚΟ,  
ΠΟΡΦΥΡΟ  
Η ΚΥΑΝΟ.  
ΔΥΟ ΤΑΙΝΕΣ

ΤΟΡΑ

3

ΕΦΩΔ. ΣΤΟΥΣ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ Ο ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ

# ΙΕΡΕΑΣ (κοέν) [2]

- ΚΑΤΑΓΟΤΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΙΕΡΑΤΙΚΟ ΓΕΝΟΣ ΚΑΙ ΗΤΑΝ ΑΡΤΙΜΕΛΗΣ.
- ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΠΟΚΛΕΙΟΝΤΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΙΕΡΟΣΥΝΗΣ.
- ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΩΝ ΙΕΡΕΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΗ ΤΕΛΕΤΗ:
  - Α. ΠΛΥΣΗ ΜΕ ΝΕΡΟ
  - Β. ΕΝΔΥΣΗ ΜΕ ΙΕΡΑΤΙΚΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ
  - Γ. ΧΡΙΣΗ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ ΜΕ ΕΛΑΙΟ
  - Δ. ΤΡΙΠΛΗ ΘΥΣΙΑ
    - ΘΥΣΙΑ ΕΞΙΛΑΣΜΟΥ - ΜΟΣΧΟ
    - ΘΥΣΙΑ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΩΝ - ΚΡΙΟ
    - ΘΥΣΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΚΡΙΟ
  - Ε. ΑΛΕΙΨΗ ΜΕ ΤΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥ ΚΡΙΟΥ, ΣΤΟ ΔΕΞΙ ΑΥΤΙ, ΣΤΟ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΧΕΡΙ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΟΔΙ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΤΟΥ.
  - ΣΤ. ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΕΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΣ ΤΟΥ ΜΕ ΣΦΑΓΙΟ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΠΡΟΚΕΙΤΟ ΝΑ ΘΥΣΙΑΣΘΕΙ.





# ΙΕΡΕΑΣ (κοέν) [3]

- Η ΑΝΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ Η ΠΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΛΑΜΗΣ ΤΟΥ ΜΕ ΤΕΜΑΧΙΟ ΤΟΥ ΣΦΑΓΙΟΥ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΣΑΝ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΠΛΕΟΝ ΤΗΝ ΥΨΙΣΤΗ ΛΑΤΡΕΙΑ ΣΤΟΝ ΓΙΑΧΒΕ, ΔΗΛΑΔΗ ΑΙΜΑΤΗΡΗ ΘΥΣΙΑ.
- ΟΤΑΝ ΕΓΚΑΘΙΣΤΟΤΑΝ ΣΤΟ ΙΕΡΑΤΙΚΟ ΑΞΙΩΜΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΘΑΡΟΣ:
  - Α. ΝΑ ΑΠΕΙΧΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΙΝΟ
  - Β. ΝΑ ΜΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΕ ΤΟΝ ΝΕΚΡΟ
  - Γ. ΝΑ ΜΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΣΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΕΚΔΗΛΩΝΑΝ ΘΛΙΨΗ - ΛΥΠΗ
- ΑΠΟΦΥΓΗ ΣΥΝΑΨΗΣ ΓΑΜΟΥ ΜΕ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΣΣΑ ΠΟΡΝΗ Η ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΗ.
- ΠΛΥΣΙΜΟ ΧΕΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΔΙΩΝ ΠΡΙΝ ΜΠΕΙ ΣΤΟΝ ΝΑΟ.
- ΕΝΔΥΣΗ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΝΑΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟ ΑΠΟ ΛΙΝΟ.



# ΙΕΡΕΑΣ (κοέν) - ΚΑΘΑΡΟ ΒΕΒΗΛΟ [4]

- ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΝΕΚΡΟΥ.
- ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΑΦΩΝ.
- ΛΕΠΡΑ.
- ΣΥΝΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΓΟΝΟΡΡΟΙΑ.
- ΛΕΧΩΝΑ, ΕΠΙ 40 ΗΜΕΡΕΣ.
- ΓΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ.
- ΟΙΚΙΑ ΕΘΝΙΚΟΥ Η ΑΛΛΟΤΡΙΟΥ ΠΟΥ ΥΠΗΡΧΕ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ.
- ΒΡΩΣΗ ΑΚΑΘΑΡΤΩΝ ΖΩΩΝ (π.Χ. ΚΑΜΗΛΑ ΚΑΙ ΧΟΙΡΟΣ).
- ΟΠΟΙΟΣ ΕΡΧΟΤΑΝ ΜΕ ΤΟ ΒΕΒΗΛΟ ΟΦΕΙΛΕ ΝΑ ΚΑΘΑΡΘΕΙ ΕΙΤΕ ΜΕ ΡΑΝΤΙΣΜΟΥΣ - ΜΕ ΑΓΙΑΣΜΕΝΟ ΝΕΡΟ ΕΙΤΕ ΜΕ ΑΙΜΑ Η ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΜΕ ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΑΠΟ ΠΥΡΑ.



# ΙΕΡΕΑΣ (κοέν) [5]

- ΝΥΜΦΕΥΟΤΑΝ ΜΟΝΟ ΑΡΤΙΜΕΛΗ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΣΣΑ ΠΑΡΘΕΝΑ Η ΧΗΡΑ ΙΕΡΕΑ.
- Ο ΙΩΣΗΠΠΟΣ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΟΤΙ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ Ο ΙΕΡΕΑΣ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΣΥΝΑΨΕΙ ΓΑΜΟ ΜΕ ΔΟΥΛΗ Η ΑΙΧΜΑΛΩΤΗ Η ΧΩΡΙΣΜΕΝΗ Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ.
- ΠΡΟΣΕΦΕΡΕ ΑΙΜΑΤΗΡΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΙΜΑΚΤΕΣ ΘΥΣΙΕΣ.
- ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣ ΘΥΣΙΑ ΞΥΛΑ.
- ΡΑΝΤΙΖΕ ΤΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥ ΣΦΑΓΙΑΣΘΕΝΤΟΣ ΖΩΟΥ ΣΤΙΣ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΠΛΕΥΡΕΣ ΤΟΥ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΩΝ. ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΣΕ ΤΑ ΤΕΜΑΧΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΘΕΝΤΟΣ ΣΦΑΓΙΟΥ.
- ΑΝΑΝΕΩΝΕ ΤΟΥΣ 12 ΑΡΤΟΥΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ, ΤΗΝ ΚΑΥΣΗ ΤΟΥ ΘΥΜΙΑΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΟΜΩΝΥΜΟ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΠΤΑΦΩΤΗΣ ΛΥΧΝΙΑΣ.
- ΟΙΩΝΟΣΚΟΠΟΥΣΕ. ΔΙΑΒΑΖΕ ΤΟΥΣ ΧΡΗΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΓΙΑΧΒΕ (ΜΑΝΤΕΙΟ ΔΕΛΦΩΝ).



# ΙΕΡΕΑΣ (κοέν) [6]

- ΣΑΛΠΙΖΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΤΑΔΙΩΝ ΤΩΝ ΤΕΛΕΤΩΝ.
- ΕΥΛΟΓΟΥΣΑΝ ΤΟΝ ΛΑΟ.
- ΔΙΔΑΣΚΑΝ ΤΟ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.
- ΦΡΟΝΤΙΖΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΣΟ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ ΟΣΟ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΝΑΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΕΞΗΓΑΓΑΝ ΚΑΘΑΡΜΟΥΣ.
- ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΑΝ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΜΕΤΑΔΟΤΙΚΗΣ ΛΕΠΡΑΣ.
- ΠΑΡΟΧΗ ΑΣΥΛΟΥ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑΔΙΩΚΟΜΕΝΟΥΣ.
- ΣΥΝΤΗΡΟΥΝΤΑΝ ΑΠΟ ΤΑ ΤΕΜΑΧΙΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΝ ΠΡΟΣ ΘΥΣΙΑ (ΜΙΣΠΑΠ-ΧΑ-ΚΟΑΝΙΜ).
- ΣΥΝΤΗΡΟΥΝΤΑΝ ΕΠΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΑΣ ΑΠΑΡΧΑΣ, ΔΕΚΑΤΗ, ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ, ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ, ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ.



# Ο ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ

ΕΦΩΔ. ΚΕΝΤΗΜΕΝΟ  
ΜΕ ΚΥΑΝΑ, ΕΡΥΘΡΑ ΚΑΙ  
ΠΟΡΦΥΡΑ ΝΗΜΑΤΑ

ΕΠΩΜΙΔΕΣ ΜΕ ΜΙΚΡΑ  
ΠΛΑΚΙΔΙΑ ΑΠΟ ΟΝΥΧΑ,  
ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΣΕ ΧΡΥΣΟ  
ΠΛΑΙΣΙΟ. 12 ΦΥΛΕΣ ΤΟΥ  
ΙΣΡΑΗΛ

Ο ΜΕΪΛ. ΑΡΡΑΦΟΣ  
ΣΑΚΚΟΣ. ΠΑΝΩ ΑΠΟ  
ΤΟΝ ΠΟΔΗΡΗ ΧΙΤΩΝΑ.  
ΣΤΑ ΑΚΡΑ ΡΟΪΣΚΟΙ ΑΠΟ  
ΠΟΡΦΥΡΟ, ΛΕΥΚΟ ΚΑΙ  
ΚΥΑΝΟ ΧΡΩΜΑ ΚΑΙ  
ΧΡΥΣΟΙ ΚΩΔΩΝΙΣΚΟΙ.  
ΗΧΟΥΣΑΝ ΚΑΙ  
ΔΗΛΩΝΑΝ ΟΤΙ ΗΤΑΝ  
ΖΩΝΤΑΝΟΣ ΟΤΑΝ  
ΕΙΣΕΡΧΟΤΑΝ ΚΑΙ  
ΠΑΡΕΜΕΝΕ ΣΤΟ ΑΓΙΟ  
ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ.  
ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΑΝ ΚΑΙ  
ΤΟΥΣ ΔΑΙΜΟΝΕΣ



ΠΕΡΙΖΩΜΑ,  
ΧΡΩΜΑΤΟΣ ΛΕΥΚΟΥ,  
ΚΥΑΝΟΥ, ΕΡΥΘΡΟΥ ΚΑΙ  
ΠΟΡΦΥΡΟΥ

ΣΤΟΝ ΘΥΛΑΚΑ ΔΥΟ  
ΚΛΗΡΟΙ:  
URIM: (=ΔΗΛΩΣΗ)  
ΝΑΙ  
TUMMIM (=ΑΛΗΘΕΙΑ)  
ΟΧΙ

ΠΟΔΗΡΗΣ ΧΙΤΩΝΑΣ.  
ΟΠΩΣ ΙΕΡΕΑ ΑΛΛΑ  
ΜΕ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ

ΜΙΤΣΝΕΦΩΘ  
(ο' =ΚΙΝΔΑΡΙΣ)  
ΕΓΧΑΡΑΣΣΟΤΑΝ  
ΚΑΔΩΣ ΛΑΩΝΑΙ  
(ΑΓΙΟΣ ΤΩ ΘΕΩ)

4

# ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ (κοέν γκαντόλ) [2]

- Το περιστήθιο (Λογείο των Κρίσεων) που περιέβαλε το στήθος, ήταν κατασκευασμένο, όπως και το εφώδ (επωμίδα), από ανθεκτικό λινό ύφασμα, υφασμένο με γαλάζιο, πορφυρό και κόκκινο μαλλί, και κεντημένο με χρυσή κλωστή. Το περιστήθιο ήταν τετράγωνο, διπλωνόμενο στο δύο, μήκους και πλάτους μιας πιθαμής.
- Πάνω του τοποθετήθηκαν πολύτιμοι λίθοι σε τέσσερις σειρές: η πρώτη σειρά είχε ένα ρουμπίνι, ένα τοπάζι (χρυσόλιθο) κι ένα σμαράγδι. Η δεύτερη σειρά είχε ένα μαλαχίτη, ένα ζαφείρι και ένα διαμάντι. Η τρίτη σειρά είχε ένα λιγύριο (υάκινθο), έναν αχάτη κι έναν αμέθυστο. Και η τέταρτη σειρά είχε ένα τοπάζι, ένα βηρύλλιο (ίασπιδας) κι ένα ονύχιο (όνυχα). Κάθε λίθος ήταν προσαρμοσμένος μέσα σε χρυσό πλέγμα, κατά τη σειρά τους. Οι πολύτιμοι λίθοι ήταν δώδεκα, όσοι και οι γιοι του Ιακώβ. Πάνω σε κάθε λίθο ήταν χαραγμένο, σαν σφραγίδα, το όνομα ενός από τους δώδεκα γιους του Ιακώβ, που αντιπροσωπεύουν και τα ονόματα των δώδεκα φυλών του Ισραήλ, έτσι ώστε ο Κύριος να θυμάται πάντα τους Ισραηλίτες όταν ο Ααρών ή ο Αρχιερέας θα έμπαινε στη Σκηνή.



# ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ (κοέν γκαντόλ) [3]

- Η πρώτη σειρά είχε ένα σάρδιο, ένα τοπάζι (χρυσόλιθο) κι ένα σμαράγδι.



Από τις Σάρδεις.  
Ποιότητα χαλαζία-  
 $\text{SiO}_2$  (χαλκηδονίου).



Διαυγής.  $\text{Al}_2\text{SiO}_4$



Πράσινη ποικιλία  
βηρυλλίου.  
 $\text{Be}_3\text{Al}_2(\text{SiO}_3)_6\text{Cr}$



# ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ (κοέν γκαντόλ) [4]

- Η δεύτερη σειρά είχε ένα λυχνίτη, ένα ζαφείρι και έναν ίασπη.



Στην Πάρο υπό τους λύχνους η εξόρυξη.  
Είδος χαλαζία.



Οικογένεια χαλαζία.  
Όταν έχει κόκκινο χρώμα λέγεται ρουμπίνι.



Οικογένεια χαλαζία. Με ραβδώσεις. Περιέχει οξείδια χαλκού.





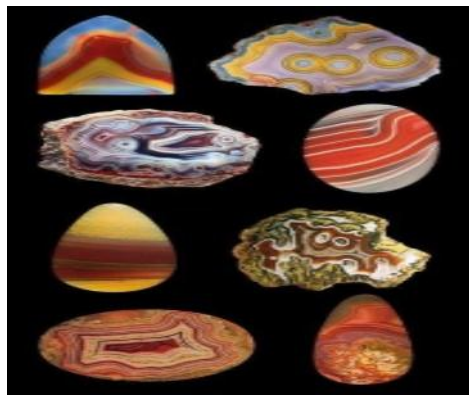
# ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ (κοέν γκαντόλ) [5]

- Η τρίτη σειρά είχε ένα λιγύριο (υάκινθο), έναν αχάτη κι έναν αμέθυστο.



11

Ποικιλία ζirkονίτη ( $ZrO_2$ ).  
Σύμβολο εγκράτειας.



12

Στην οικογένεια του  
Χαλαζία. Από τον  
ποταμό Αχάτη.  
Σήμερα Drilio της  
Σικελίας.  
Πολλές κατηγορίες.



13

Πίστευαν ότι απαλύνει  
τις συνέπειες της  
μέθης. Είδος χαλαζία.



# ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ (κοέν γκαντόλ) [6]

- Η τέταρτη σειρά είχε ένα χρυσόλιθο, ένα βηρύλλιο κι ένα ονύχιο (όνυχα).



14

Στην αρχαιότητα πίστευαν ότι είναι χρυσός. Γυαλί καφετί που ιριδίζει.



15

Στοιχείο. (H, He, Li, Be)



16

Οικογένεια χαλαζία. Φέρει γραμμώσεις.



# ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ (κοέν γκαντόλ) [7]

- ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΩΝ ΙΕΡΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.
- ΠΡΟΕΞΑΡΧΟΥΣΑ ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΤΑΝ ΜΕ ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΟ ΚΥΡΟΣ.
- ΟΙΚΟΣ ΣΑΔΔΩΚ-ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ (ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ).
- ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΤΟΥ Δ' ΔΙΟΡΙΖΟΤΑΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ.
- ΣΕ ΚΑΠΟΙΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ Ο ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΑΣ.
- ΠΡΟΕΔΡΕΥΕ ΤΟΥ ΣΑΝΧΕΝΤΡΙΝ. ΕΠΙ ΕΠΟΧΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΤΟΝΙΖΕΙ.
- ΑΝΝΑΣ (6-15 Μ.Χ.) ΚΑΙ ΚΑΪΑΦΑΣ (18-36 Μ.Χ.).
- Ο ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ ΦΟΡΟΥΣΕ ΤΑ ΡΟΥΧΑ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΟΧΟΥ ΤΟΥ.
- ΝΟΜΟΣ ΑΓΑΘΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΙ ΤΙΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕΑ:
  - ΟΧΙ ΛΥΤΗ ΤΗΝ ΚΟΜΗ ΤΟΥ
  - ΜΗΝ ΣΧΙΖΕΙ ΤΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΤΟΥ
  - ΜΗΝ ΠΛΗΣΙΑΖΕΙ ΝΕΚΡΟ ΣΥΓΓΕΝΗ ΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΕΤΑΙ ΑΠΌ ΤΟ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ
  - ΝΥΜΦΕΥΕΤΑΙ ΜΕ ΠΑΡΘΕΝΑ ΚΑΙ ΣΕ ΚΑΜΜΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΧΗΡΑ Η ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΗ Η ΒΙΑΣΘΕΙΣΑ Η ΠΟΡΝΗ



# ΑΡΧΙΕΡΕΑΣ (κοέν γκαντόλ) [8]

- ΕΞ. 28, 4-7 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΤΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕΑ.
- ΣΥΝΙΣΤΑΤΟ:
  - (Α) ΠΛΥΣΗ ΑΔΡΩΝ ΣΤΗ ΘΥΡΑ ΤΗΣ ΣΚΗΝΗΣ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ
  - (Β) ΕΝΔΥΣΗ
  - (Γ) ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΜΙΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΜΕ ΕΛΑΙΟΝ



# ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Α. ΨΑΛΤΕΣ

Β. ΘΥΡΟΦΥΛΑΚΕΣ (ΑΡΓΟΤΕΡΑ ΑΝΑΤΕΘΗΚΕ ΣΤΟΥΣ ΛΕΥΙΤΕΣ)

Γ. ΝΑΘΑΝΙΩΜ. ΧΕΙΡΟΝΑΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΟΥΣΑΝ  
ΣΤΗ ΛΑΤΡΕΙΑ

Δ. ΓΑΒΑΩΝΙΤΕΣ (ΞΥΛΟΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΑΧΘΟΦΟΡΟΙ, ΥΠΗΡΕΤΕΣ  
ΤΟΥ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΓΙΑΧΒΕ)



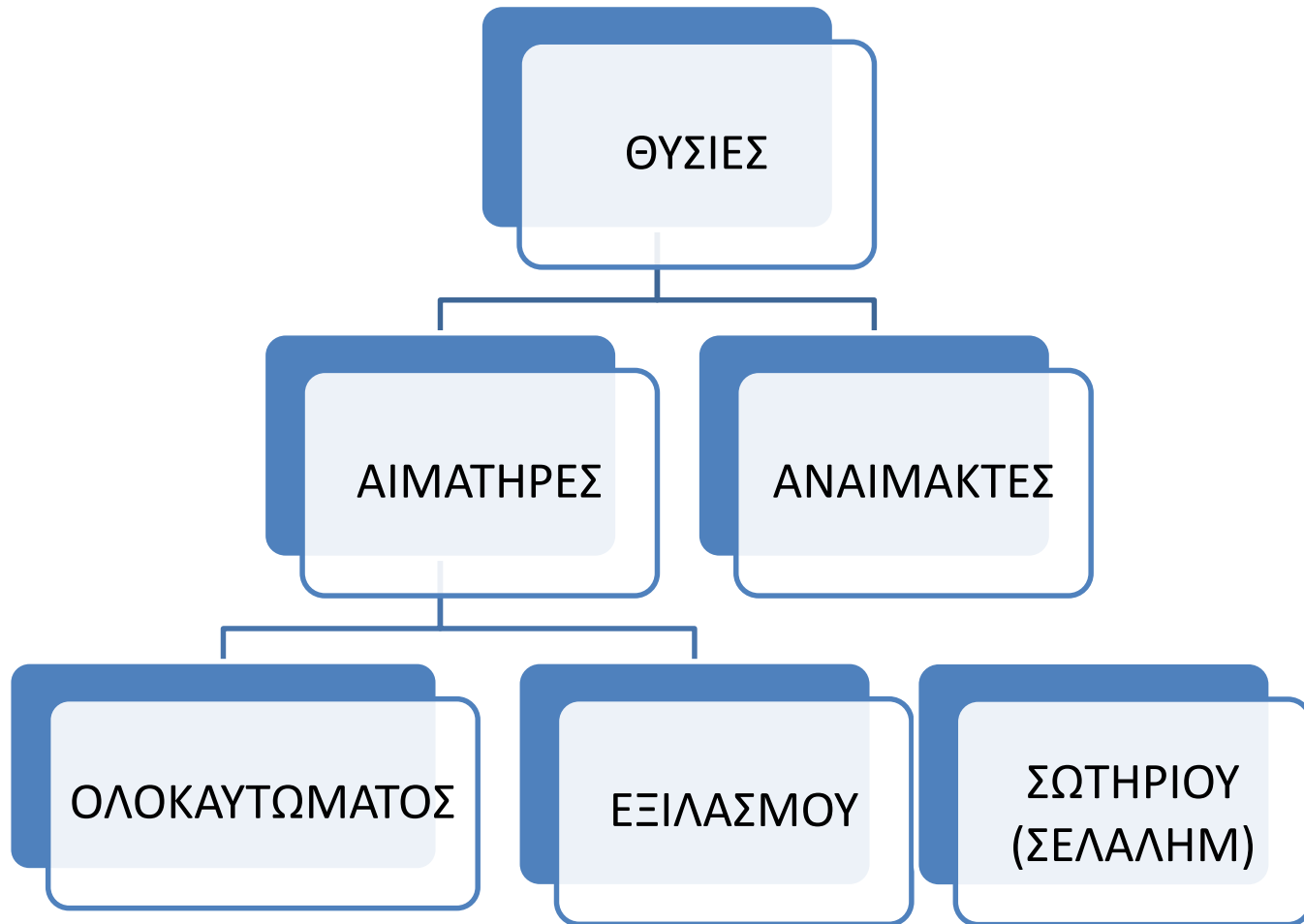
# ΘΥΣΙΕΣ



ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟΣ ΑΜΝΟΣ



# ΘΥΣΙΕΣ [2]



# ΘΥΣΙΑ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ

- ΚΑΙΓΕΤΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΖΩΟ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΕΡΜΑ ΤΟΥ.
- ΤΟ ΖΩΟ ΑΡΣΕΝΙΚΟ ΧΩΡΙΣ ΨΕΓΑΔΙ.
- ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΕΦΕΡΕ ΤΟ ΖΩΟ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΣΕ ΤΟ ΧΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΤΟΥ ΖΩΟΥ ΔΕΙΧΝΟΝΤΑΣ ΜΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΟΤΙ ΤΟ ΖΩΟ ΗΤΑΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΠΟ ΑΥΤΟΝ ΣΤΟΝ ΘΕΟ.
- ΟΤΑΝ ΤΟ ΕΦΕΡΝΕ ΣΤΟ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟ Ο ΙΕΡΕΑΣ ΡΑΝΤΙΖΕ ΤΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥ ΖΩΟΥ.
- ΤΟ ΑΙΜΑ ΑΝΗΚΕ ΣΤΟΝ ΘΕΟ ΚΑΘΩΣ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΕΞΙΣΟΥΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΖΩΗ.
- ΤΟ ΑΙΜΑ ΚΑΤΑ ΚΑΠΟΙΟΝ ΤΡΟΠΟ ΕΞΙΛΕΩΝΕ ΤΙΣ ΑΜΑΡΤΙΕΣ.
- ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗ ΘΥΣΙΑ ΖΩΟΥ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΚΑΙ ΜΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΠΉ ΣΙΜΙΓΔΑΛΙ ΖΥΜΩΜΕΝΟ ΜΕ ΛΑΔΙ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΠΟΝΔΗ ΚΡΑΣΙΟΥ.
- ΟΣΟΙ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ ΖΩΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ ΤΡΥΓΟΝΙΑ Η ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ.





# ΘΥΣΙΕΣ [3]



17



18

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων ἔντειλαι Ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων οὗτος ὁ νόμος τῆς ὀλοκαυτώσεως αὐτῆ ἢ ὀλοκαύτωσις ἐπὶ τῆς καύσεως αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὸ πρωὶ καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου καυθήσεται ἐπ' αὐτοῦ οὐ σβεσθήσεται (Lev 6:1-2 BGT)



# ΘΥΣΙΕΣ [4]



<sup>5</sup> καὶ πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καυθήσεται ἀπ' αὐτοῦ καὶ οὐ σβεσθήσεται καὶ καύσει ὁ ἱερεὺς ἐπ' αὐτὸ ξύλα τὸ πρῶν καὶ στοιβάσει ἐπ' αὐτοῦ τὴν ὀλοκαύτωσιν καὶ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ τὸ στέαρ τοῦ σωτηρίου

<sup>6</sup> καὶ πῦρ διὰ παντὸς καυθήσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον οὐ σβεσθήσεται

<sup>7</sup> οὗτος ὁ νόμος τῆς θυσίας ἦν προσάξουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ααρων ἔναντι κυρίου ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου

<sup>8</sup> καὶ ἀφελεῖ ἀπ' αὐτοῦ τῆ δρακί ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως τῆς θυσίας σὺν τῷ ἐλαίῳ αὐτῆς καὶ σὺν τῷ λιβάνῳ αὐτῆς τὰ ὄντα ἐπὶ τῆς θυσίας καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα ὁσμῆ εὐωδίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς τῷ κυρίῳ  
(Lev 6:5-8 BGT)



# ΘΥΣΙΕΣ [5]



ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ



# ΘΥΣΙΑ ΕΞΙΛΑΣΤΗΡΙΟΣ



# ΘΥΣΙΑ ΕΞΙΛΑΣΤΗΡΙΟΣ [2]

- ΤΟ ΑΙΜΑ ΘΕΩΡΕΙΤΟ ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΗ ΘΥΣΙΑ.
- Ο ΙΕΡΕΑΣ ΠΟΥ ΔΙΕΞΗΓΑΓΕ ΤΗ ΘΥΣΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΝΕ ΤΟ ΑΙΜΑ, ΕΜΠΑΙΝΕ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΑΓΙΟ ΚΑΙ ΕΚΕΙ ΡΑΝΤΙΖΕ ΤΟ ΑΙΜΑ ΕΠΤΑ ΦΟΡΕΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΠΕΠΛΟ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΕ ΤΟ ΧΩΡΟ ΠΡΙΝ ΤΟ ΑΓΙΟ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ.
- ΕΠΕΙΤΑ ΕΤΡΙΒΕ ΤΟ ΑΙΜΑ ΣΤΙΣ ΓΩΝΙΕΣ ΤΟΥ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΥ ΘΥΜΙΑΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΤΑΝ ΜΠΡΟΣΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΠΛΟ.
- ΤΕΛΟΣ, ΕΡΙΧΝΕ ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΙΜΑ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΟΥ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΥ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΩΝ.
- ΟΙ ΜΟΝΕΣ ΘΥΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΒΑΖΑΝ ΤΜΗΜΑ ΖΩΟΥ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΝΑΟ.
- ΑΝ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΣΕΦΕΡΕ ΤΗ ΘΥΣΙΑ ΠΑΡΑΔΕΧΟΤΑΝ ΤΗΝ ΕΝΟΧΗ ΤΟΥ ΔΕΝ ΕΛΑΜΒΑΝΕ ΚΑΘΟΛΟΥ ΚΡΕΑΣ ΑΛΛΑ ΤΟ ΕΠΑΙΡΝΑΝ ΟΛΟ ΟΙ ΙΕΡΕΙΣ.
- ΑΝ ΑΡΧΙΕΡΕΑ Ή Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΙΕΠΡΑΞΕ ΑΜΑΡΤΙΑ ΑΜΩΜΟ ΜΟΣΧΑΡΙ ΓΙΑ ΘΥΣΙΑ. ΑΠΟ ΑΜΕΛΕΙΑ ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΑΟ ΘΗΛΥΚΟ ΕΡΙΦΙΟ Η ΑΜΝΟΣ ΑΜΩΜΟΣ.
- ΔΥΟ ΤΡΥΓΟΝΙΑ Ή ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ Ε΄ΑΝ ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΕΣΗ Ή ΑΚΟΜΗ ΑΝΑΙΜΑΚΤΗ ΘΥΣΙΑ.



# ΘΥΣΙΑ ΕΞΙΛΑΣΤΗΡΙΟΣ [3]

<sup>26</sup> καὶ τὸ πᾶν στέαρ αὐτοῦ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὡσπερ τὸ στέαρ θυσίας σωτηρίου καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ

<sup>27</sup> ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτη ἀκουσίως ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς ἐν τῷ ποιῆσαι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου ἢ οὐ ποιηθήσεται καὶ πλημμελήσῃ

<sup>28</sup> καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ καὶ οἴσει χίμαιραν ἐξ αἰγῶν θήλειαν ἄμωμον οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτεν

<sup>29</sup> καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁμαρτήματος αὐτοῦ καὶ σφάξουσιν τὴν χίμαιραν τὴν τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὰ ὀλοκαυτώματα

<sup>30</sup> καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς τῷ δακτύλῳ καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ πᾶν τὸ αἷμα αὐτῆς ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βᾶσιν τοῦ θυσιαστηρίου

<sup>31</sup> καὶ πᾶν τὸ στέαρ περιελεῖ ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ ἀπὸ θυσίας σωτηρίου καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον εἰς ὄσμήν εὐωδίας κυρίῳ καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ (Lev 4:26-31 BGT)



# ΘΥΣΙΑ ΕΞΙΛΑΣΤΗΡΙΟΣ [4]

<sup>32</sup> ἔὰν δὲ πρόβατον προσενέγκῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ εἰς ἁμαρτίαν θῆλυ ἄμωμον προσοίσει αὐτό

<sup>33</sup> καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ τῆς ἁμαρτίας καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὰ ὀλοκαυτώματα

<sup>34</sup> καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὀλοκαυτώσεως καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ αἶμα ἐκχεεῖ παρά τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὀλοκαυτώσεως

<sup>35</sup> καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ στέαρ περιελεῖ ὄν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ προβάτου ἐκ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου καὶ ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὸ ὀλοκαύτωμα κυρίου καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἤμαρτεν καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ (Lev 4:32-35 BGT)



# ΘΥΣΙΑ ΕΞΙΛΑΣΤΗΡΙΟΣ (ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΟΣ) [5]

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων

<sup>21</sup> ψυχὴ ἐὰν ἀμάρτη καὶ παριδῶν παρίδη τὰς ἐντολὰς κυρίου καὶ ψεύσεται τὰ πρὸς τὸν πλησίον ἐν παραθήκῃ ἢ περὶ κοινωνίας ἢ περὶ ἀρπαγῆς ἢ ἠδίκησέν τι τὸν πλησίον

<sup>22</sup> ἢ εὗρεν ἀπώλειαν καὶ ψεύσεται περὶ αὐτῆς καὶ ὁμόση ἀδίκως περὶ ἐνὸς ἀπὸ πάντων ὧν ἐὰν ποιήσῃ ὁ ἄνθρωπος ὥστε ἀμαρτεῖν ἐν τούτοις

<sup>23</sup> καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν ἀμάρτη καὶ **πλημμελήσῃ** καὶ ἀποδῶ τὸ ἄρπαγμα ὃ ἤρπασεν ἢ τὸ ἀδίκημα ὃ ἠδίκησεν ἢ τὴν παραθήκην ἣτις παρετέθη αὐτῷ ἢ τὴν ἀπώλειαν ἣν εὗρεν

<sup>24</sup> ἀπὸ παντὸς πράγματος οὗ ὥμοσεν περὶ αὐτοῦ ἀδίκως καὶ ἀποτείσει αὐτὸ τὸ κεφάλαιον καὶ τὸ πέμπτον προσθήσει ἐπ' αὐτό τίνος ἐστίν αὐτῷ ἀποδώσει ἢ ἡμέρα ἐλεγχθῆ

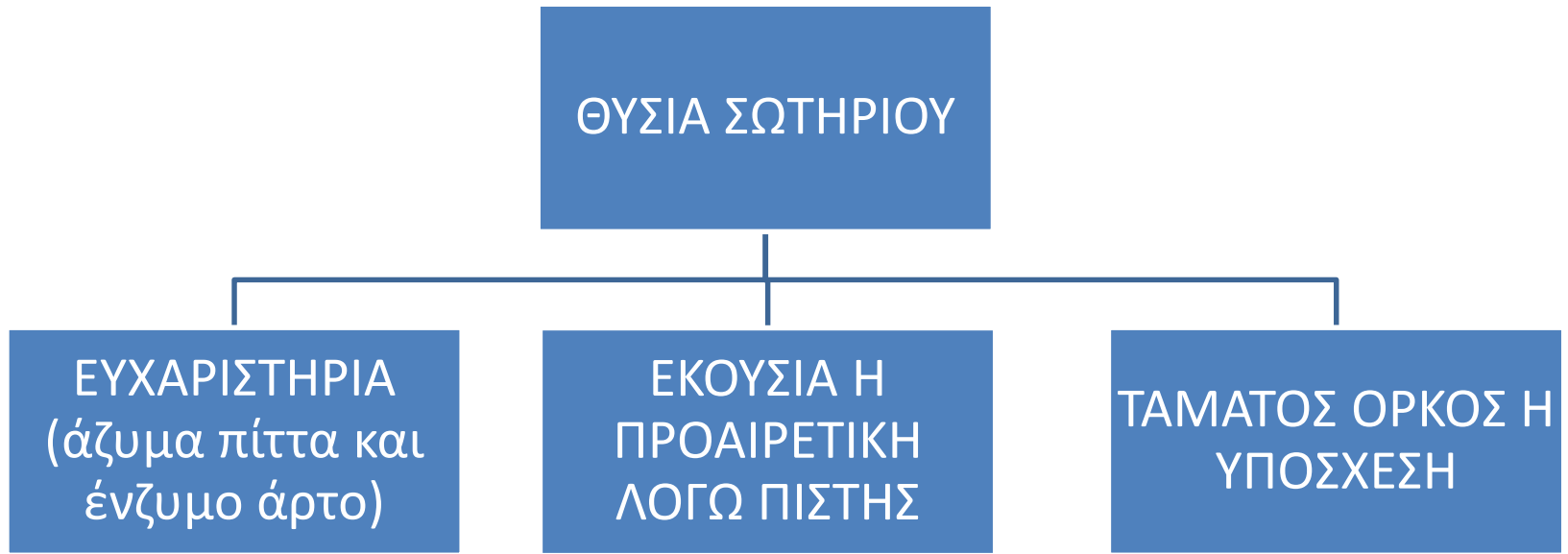
<sup>25</sup> καὶ τῆς πλημμελείας αὐτοῦ οἴσει τῷ κυρίῳ κριὸν ἀπὸ τῶν προβάτων ἄμωμον τιμῆς εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν αὐτῷ

<sup>26</sup> καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ περὶ ἐνὸς ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησεν καὶ ἐπλημμέλησεν αὐτῷ (Lev 5:20-26 BGT)





# ΘΥΣΙΑ ΣΩΤΗΡΙΟΥ



ΚΑΙΓΕΤΑΙ ΕΝΑ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΖΩΟΥ (ΛΙΠΟΣ ΚΑΙ ΣΠΛΑΧΝΑ). ΣΤΗΘΟΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΣ ΜΗΡΟΣ ΣΤΟΝ ΙΕΡΕΑ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΤΟΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΤΗ ΘΥΣΙΑ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΤΑΝ ΣΤΟΝ ΠΙΣΤΟ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΘΕΙ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΜΕΡΑ (ΕΚΟΥΣΙΑ). ΣΤΗΝ ΘΥΣΙΑ ΤΑΜΑΤΟΣ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ. ΟΧΙ ΠΤΗΝΑ.

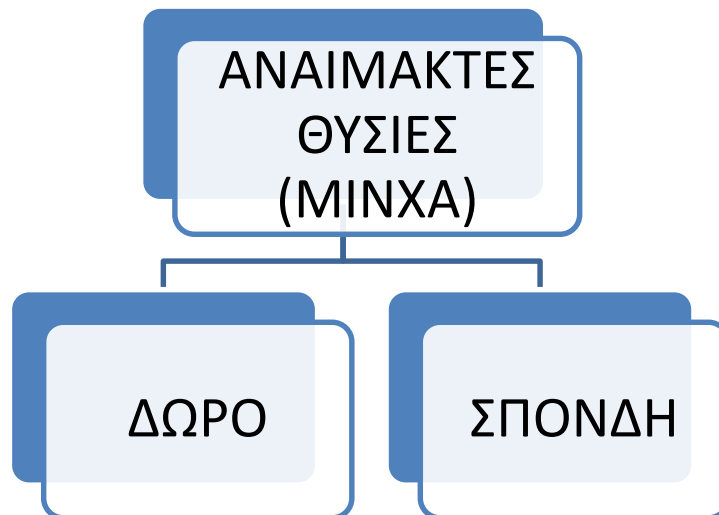
ΤΟ ΖΩΟ ΜΟΙΡΑΖΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΚΑΙ ΙΕΡΕΑ.

ΤΟ ΖΩΟ ΑΡΣΕΝΙΚΟ Η ΘΗΛΥΚΟ ΚΑΙ ΨΕΓΑΔΙΑ.

ΜΕΤΑ ΤΗ ΘΥΣΙΑ ΓΕΥΜΑ ΑΠΟ ΑΥΤΟΝ ΠΟΥ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΕΡΕ.



# ΑΝΑΙΜΑΚΤΕΣ ΘΥΣΙΕΣ (ΜΙΝΧΑ)



ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΠΟ ΣΤΑΡΕΝΙΟ ΑΨΗΤΟ ΣΙΜΙΓΔΑΛΙ, ΑΝΑΜΕΜΙΓΜΕΝΟ ΜΕ ΛΑΔΙ ΚΑΙ ΑΛΑΤΙ ΚΑΙ ΛΙΒΑΝΙ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΣΥΝΟΔΕΥΟΤΑΝ ΑΠΟ ΘΥΣΙΑ ΘΥΜΙΑΜΑΤΟΣ. ΑΖΥΜΟΣ ΑΡΤΟΣ ΑΠΟ ΣΙΜΙΓΔΑΛΙ ΠΛΑΣΜΕΝΟΣ ΜΕ ΛΑΔΙ Η΄ ΛΑΓΑΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΖΥΜΙ ΑΛΕΙΜΜΕΝΕΣ ΕΠΙΣΗΣ ΜΕ ΛΑΔΙ ΚΑΙ ΨΗΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΦΟΥΡΝΟ Η΄ ΤΟ ΤΗΓΑΝΙ.

ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ ΚΑΙ ΟΛΟ ΤΟ ΘΥΜΙΑΜΑ ΚΑΙΓΟΤΑΝ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟ ΕΝΩ ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΔΙΝΟΤΑΝ ΣΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΤΑΝ ΤΟ ΜΕΛΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΖΥΜΙ.

ΟΙΝΟΣ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟ. ΤΟΣΟ ΛΑΔΙ ΤΟΣΟ ΚΑΙ ΟΙΝΟΣ.



# ΘΥΣΙΑ ΘΥΜΙΑΜΑΤΟΣ

καὶ θυμιάσει ἐπ’ αὐτοῦ Ααρων θυμίαμα σύνθετον λεπτὸν τὸ πρῶτῳ πρῶτῳ ὅταν ἐπισκευάζῃ τοὺς λύχνους θυμιάσει ἐπ’ αὐτοῦ

8 καὶ ὅταν ἐξάπτῃ Ααρων τοὺς λύχνους ὀψέ θυμιάσει ἐπ’ αὐτοῦ θυμίαμα ἐνδελεχισμοῦ διὰ παντὸς ἔναντι κυρίου εἰς γενεὰς αὐτῶν (Exo 30:7-8 BGT)

ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ. ΠΡΩΙ ΑΠΟΓΕΥΜΑ. ΜΟΝΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΕΡΕΑ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΘΥΜΙΑΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΑΙΓΟΤΑΝ.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λαβὲ σεαυτῶ ἡδύσματα στακτὴν ὄνου χαλβάνην ἡδυσμοῦ καὶ λίβανον διαφανῆ ἴσον ἴσω ἔσται (Exo 30:34 BGT)

ΑΓΙΟ ΚΑΙ ΟΧΙ ΓΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ. ΟΙ ΙΣΡΑΗΛΙΤΕΣ ΠΙΣΤΕΥΑΝ ΟΤΙ ΤΟ ΘΥΜΙΑΜΑ ΕΙΧΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΚΑΘΑΡΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕ ΑΥΤΟΝ ΠΟΥ ΤΟ ΠΡΟΣΦΕΡΕ ΜΕ ΕΥΣΕΒΕΙΑ ΣΤΟΝ ΓΙΑΧΒΕ.



# ΑΡΤΟΙ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ

ΑΠΟ ΣΙΜΙΓΔΑΛΙ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΝΤΑΝ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΕ ΔΥΟ ΣΤΗΛΕΣ ΑΝΑ ΕΞΙ.

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ ΟΙ ΑΡΤΟΙ ΑΝΑΝΕΩΝΟΝΤΑΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΝΟΝΤΑΝ ΜΟΝΟ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ ΣΕ ΤΟΠΟ ΙΕΡΟ.

ΕΠΑΝΩ ΣΕ ΚΑΘΕ ΣΤΗΛΗ ΕΚΑΙΓΑΝ ΚΑΘΑΡΟ ΛΙΒΑΝΙ, ΩΣ ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ ΟΤΙ ΟΙ ΑΡΤΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ ΠΑΡΑΧΩΡΟΥΝΤΑΝ ΚΑΤΑ ΚΑΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΩΣ ΘΥΣΙΑ-ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΝΗΚΑΝ ΣΤΟΝ ΚΥΡΙΟ.



Τέλος

# Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.



Σημειώματα

# Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Έχουν προηγηθεί οι κάτωθι εκδόσεις:

- Έκδοση 0.9 διαθέσιμη [εδώ](#).





# Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Σωτήριος Δεσπότης, Θωμάς Μαυρομούστακος 2015. Σωτήριος Δεσπότης, Θωμάς Μαυρομούστακος. «Βιβλική Αρχαιολογία - Θεσμολογία. Ενότητα 3.1: Θεσμολογία». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL103/>



# Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.



# Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.



# Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (1/4)

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

## **Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες**

Εικόνα 1: Jesus Unrolls the Book in the Synagogue. Copyrighted.

[http://saltandlighttv.org/blog/wp-content/uploads/2013/01/scroll\\_610x300.jpg](http://saltandlighttv.org/blog/wp-content/uploads/2013/01/scroll_610x300.jpg)

Εικόνα 2: Levites Carrying Ark of Covenant. Copyrighted.

<https://safeguardingtheeternal.files.wordpress.com/2013/05/levites-4.jpg>

Εικόνα 3: Priests of the Tabernacle. Public domain.

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Foster Bible Pictures 0072-2 Priests of the Tabernacle.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Foster_Bible_Pictures_0072-2_Priests_of_the_Tabernacle.jpg)

Εικόνα 4: Ο Αρχιερέας του Ισραήλ. Copyrighted.

<https://dwellingintheword.files.wordpress.com/2009/09/28-priestly-garments.jpg?w=450&h=456>



# Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (2/4)

Εικόνα 5: Σάρδιο. Copyrighted.

<http://www.jewelpedia.com/img/gallery/08935930012339683424529.jpg>

Εικόνα 6: Τοπάζι. Copyrighted.

<http://www.jewelpedia.com/img/gallery/082248900123459593633685.jpg>

Εικόνα 7: Σμαράγδι. Copyrighted.

<http://www.jewelpedia.com/img/gallery/01078490012342799157727.jpg>

Εικόνα 8: Λυχνίτης. Copyrighted.

[http://p.ananas.chaoxing.com/star/1024\\_0/1380507014658ebxlx.jpg](http://p.ananas.chaoxing.com/star/1024_0/1380507014658ebxlx.jpg)

Εικόνα 9: Ζαφείρι. Copyrighted.

<http://www.jewelpedia.com/img/gallery/056936500123410858755199.jpg>

Εικόνα 10: Ίασπης. Copyrighted.

<http://www.jewelpedia.com/img/gallery/042850300123411125133091.jpg>



# Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (3/4)

Εικόνα 11: Ζιρκόνιο. Copyrighted.

<http://img838.imageshack.us/img838/861/61332617.jpg>

Εικόνα 12: Αχάτες. Copyrighted. [https://s-media-cache-](https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/236x/db/6f/c0/db6fc0e29491e36a97d439c914fb41d2.jpg)

[ak0.pinimg.com/236x/db/6f/c0/db6fc0e29491e36a97d439c914fb41d2.jpg](https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/236x/db/6f/c0/db6fc0e29491e36a97d439c914fb41d2.jpg)

Εικόνα 13: Αμέθυστος. Copyrighted.

<http://www.jewelpedia.com/img/gallery/047673000123403897372983.jpg>

Εικόνα 14: Χρυσόλιθος. Copyrighted. [http://2.bp.blogspot.com/-](http://2.bp.blogspot.com/-ws8BGeF4mml/UA_J-6caHyl/AAAAAAAAAANg/m-E8hTb95iw/s1600/028763200123469449196560.jpg)

[ws8BGeF4mml/UA\\_J-6caHyl/AAAAAAAAAANg/m-E8hTb95iw/s1600/028763200123469449196560.jpg](http://2.bp.blogspot.com/-ws8BGeF4mml/UA_J-6caHyl/AAAAAAAAAANg/m-E8hTb95iw/s1600/028763200123469449196560.jpg)

Εικόνα 15: Χρυσοβήρυλλος. Public domain.

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chrysoberyl-Garnet-Group-273354.jpg>

Εικόνα 16: Όνυχας. Copyrighted.

<http://www.jewelpedia.com/img/gallery/069408000123397171618537.jpg>



# Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (4/4)

Εικόνα 17: Marble Statue of a Bound Goat. Copyrighted.

[http://36.media.tumblr.com/07fa06b425f7cd5dbd24df20f77f93a1/tumblr\\_mljh04L6O71ryfivao1\\_500.jpg](http://36.media.tumblr.com/07fa06b425f7cd5dbd24df20f77f93a1/tumblr_mljh04L6O71ryfivao1_500.jpg)

Εικόνα 18: The Enduring Symbolism of Doves. Public domain.

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:French - Eucharistic Dove -  
\\_Walters 4477 - Profile.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:French_-_Eucharistic_Dove_-_Walters_4477_-_Profile.jpg)

